

20. novembra. Do gornjega povečanja obtoka kovancev je prišlo radi tega, ker je kovanega denarja ponekod že zelo primanjkovalo, obenem bo pa državna blagajna pri kovanju denarja deležna okrog 400 milijonov dinarjev dobička.

Nov denar po 25 par. Izšli so novi kovanci po 25 par. Novi kovanci imajo to novost, da imajo v sredi luknjo. Stari kovanci po 25 par bodo počasi prišli iz prometa. Veljavni bodo še pol leta, nakar bodo izgubili plačilno vrednost.

Naš vsakdanji kruh

Marsikoga bo zanimalo, zakaj je letošnje leto dalo tako slabo žetev. Vzrokov je več, ali glavni med njimi bo opisani.

Poljedelec navadno glavni vzrok zvrtača na ostro zimo, kar pa ni vse tako, ker naša žita pozebejo le pri 25—30 stopinjah mraza, kateri pa v zemlji in pod snegom izdaleka ni bil tak. Pri hudem mrazu, kakršen je bil lanski, zemlja zmrzne, posebno gornja plast. Voda, katera se nahaja v zemlji, se spremeni v led. Znan je, da led potrebuje več prostora kot voda ter s tem raztezanjem dvigne malo gornjo plast zemlje. Dvignjena zemlja dvigne tudi bilko s seboj, katera je na nji, ako se ni dobro vkoreninila in prišla za globljo plast zemlje. Če sedaj nastane toplejše vreme, se tla odtalijo, toda korenje dvignjene bilke ostane v zraku, v kolikor je bila bilka dvignjena. Pri ponovnem zmrzovanju se korenje tako poškoduje, da bilka ostane z vedno slaba, ali pa se posuši. Naš kmet na to pravi, da je žito — prešlo.

Če se hoče onemogočiti ta pojav, se mora

zgodaj sejati, da bilka do zime dobi močne in globoke korenine. Če pa se le-to zgodi, je treba, ko se nudi prva priložnost, na vsak način žito na njivi povaljati, da se zemlja spet sesede in korenine spet primejo, čez nekaj časa pa na lahko povlačiti.

Vsaka bilka seveda potrebuje tudi zrak, pa se dogaja — kot lansko zimo — da se bilka pod ledom in debelim snegom zaduši, ter tudi na ta način nastane velika škoda. Dober gospodar bi pač moral paziti na vse vremenske nezgode in skrbeti, da škodo prepreči. Dobro je, trositi po snegu pepel ali Tomaževo žlindro, ker te snovi se hitro ogrejejo, ter v snegu naredijo luknjice, skozi katere prihaja zrak do bilke. Zelo dobro in potrebno pa je, če gremo čez njivo z brano, da se razbije ledena skorja in zmrznjeni sneg razrahlja. V tem primeru se morajo konjem oviti noge s krpami, da se po ledu ne ranijo.

Če se b kje to zimo pokazala za tako delo potreba, naj vsakdo poskusi ravnati se po tem navodilu in uspeh ne bo izostal. F. P.

General Antonescu, diktator Romunije, je podpisal v Berlinu pogodbo o pristopu Romunije k zvezi Nemčije, Italije, Japonske in Madžarske

nišnico, kjer je podlegel prehudim notranjim poškodbam.

Poškodbe radi sesutega zidu in drv. Star zid je na stavbišču Vzajemne zavarovalnice ob mariborskem dravskem mostu pošul 28 letnega delavca Kancijana Krušnika. S poškodbami na nogah je bil prepeljan v bolnišnico. — Na 27 letnega Josipa Zgonca se je pa na vojaškem skladišču v Mariboru sesula skladovnica drv. Dobil je hude notranje poškodbe in se zdravi v bolnišnici.

Novice iz domačih krajev

Prelat dr. Fran Lukman 60 letnik. Dr. Fran Lukman, vseučiliški profesor, prelat in častni kanonik, je obhajal 24. novembra 60 letnico. Rodil se je v Lokah v župniji Sv. Jurij ob Taboru. Gimnazijo je končal v Mariboru. Bogoslovje in modroslovje je študiral v Rimu in je zaključil te nauke z dvojnimi doktoratom. Kaplan je bil v Slov. Bistrici, nakar je bil pozvan za profesorja na mariborsko bogoslovje. Z ustanovitvijo ljubljanskega vseučilišča po prevratu je bil imenovan za vseučilišnega profesorja v Ljubljani. Za svoje veliko delovanje kot profesor, urednik znanstvenih mesečnikov, predsednik Prosvetne zveze v Ljubljani in kot požrtvovalni sotrudenik raznih drugih kulturnih in narodnobudnih organizacij je bil od kralja odlikovan z redom sv. Save II. razreda in z Jugoslovansko krono II. razreda. Za izredne zasluge na cerkvenem polju je bil od lavantinskega škofa imenovan za častnega kanonika, od papeža pa za hišnega

prelata. Jubilantu čestita »Slov. gospodar« z iskreno željo, da bi dočakal čil, krepak in vsestransko delaven, kot je ob 60 letnici, še razne življenjske jubileje v zdravju!

Svetilka ga je pobila. 52 letni železničar Ivan Kukec je na postaji Ribnica-Brezno v Dravski dolini obešal zvečer signalno svetilko na drog. Žična vrv se je utrgala in težka svetilka je padla Kukcu na pleča, mu močno poškodovala obe rami in ker je radi naglega in močnega udarca klecnil, si je poškodoval še nogo. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Udarec ročnega vozička vzrok smrti. Mlad mesarski mojster Josip Močnik iz Maribora je šel zgodaj zjutraj v klavnico po meso. Pri tem ga je v temi zadel mesarski vajenec z ročnim vozičkom tako močno, da mu je pretrgal črevesje in se je mladi in krepki mesarski mojster zgrudil nezavesten. Prepeljali so ga v bol-

Egiptovski predsednik Hasan Sabri paša je nena doma umrl med čitanjem prestolnega govora

Bala se je. Bala se je dogodkov, ki so bili pokopani v ta pesek. Bala se je ljudi, ki so vdihavali ta zrak, ki so tu živeli, se ljubili, sovražili, pobijali...

Tekla je iz hiše. Nikogar ni videla. Nobenega glasu ni slišala. Ali sta jo stari samotar in Indijanec zapustila? Ali je sama v tem mrtvem mestu — edino živo bitje med duhovi?

Izza uličnega vogala so se zaslišali koraki. Bližal se je Lavrencij. Bil je ves umazan in prašen. Oči so se mu veselo in ponosno svetlikale. Za njim je stopal Indijanec — z nespremenjenim obrazom ko vedno.

»Marija,« je vzkljnil starec, »ni preteklosti! Ko sem zapustil ljudi in preklel življenje, nisem storil prav. Je pravica! Toda pravica je od Boga in Bog je večni.«

Starec je stopil pred Marijo in v roki je imel strgano usnjato torbico.

»Marija, ali slutiš, ali veš, kaj je to?« je živahno vprašal.

»Ne, oče!« je odkimala deklica.

»To je shramba listin bivšega rotenburškega upravnika! Indijanec je našel občinsko hišo. Samo bruna so ostala, toda midva sva kopala in kopala, dokler nisva našla tega!«

Pri teh besedah je pokazal Mariji rumene, a še precej dobro ohranjene listine.

»To so neizpodbitne priče uradnega delovanja bivšega rotenburškega upravnika. Tu je listina, ki pravi, da je

Abraham Linscott prijavil Rajski dol kot svojo lastnino. Prisegel je, da je zabil obmejne kole, kakor predpisuje zakon. Prisegel je, da je na posestvu postavil hišo in je več tednov stanoval v njej. Vse to sem tudi jaz potrdil kot priča in tu je državni žig. S tem je Abraham Linscott priznan za lastnika Rajskega dola.«

Marija se je zagledala v listine. Za vse je bila ne-sposobna. Poljubiti je hotela starčovo roko, a tega ni storila. Pokleknila je hotela in se zahvaliti Bogu, a ni se ji zdelo primerno, da bi to storila pred ljudmi. Samo gledala je listino in poskušala čitati, toda solze so ji zameglile pogled, črke so ji plesale pred očmi.

Starec je zložil listino in jo izročil Mariji z besedami: »Skrj to listino, pojdi v Rajski dol in se tam nastani!«

V trenutku, ko je Marija prevzela listino in jo skrila v nedrje, je Indijanec zaklical:

»Uff!«

Marija ga je presenečeno pogledala in je videla s strahom, da je Indijanec z levico dvignil puško in pomeril. Pogledala je v smeri puškine cevi in je zagledala na koncu ulice človeka, ki je stal za podbojem vrat.

Tudi ta je meril. Preden se je Marija zbrala od presenečenja, je že počil strel.

Indijanec se je stresel. V naslednjem trenutku je tudi on sprožil. Ni zadel; krogla se je zarila v drevo. Indijanec je počasi lezel v gube. Še enkrat je pogledal

tudi ni čudno, če so razpisali Japonci tako visoko vsoto na njeno glavo.

Namesto kače je ubil prijatelja. Neki trgovski nameščenc iz Leobna je s svojim prijateljem napravil izlet v okolico. Med potjo sta naletela na modrasa, ki se je sončil. Namesto da bi živali dala mir, sta jo napadla. Tovariš se je sprivil nad njo s palico, a namesto da bi zadel kačo, je udaril tovariša po obrazu. Ta se je tako prestrašil, da je padel in treščil z glavo ob skalo. Počila mu je lobanja in vsi poskus, da bi ga oživili, so bili zaman.

Boljševiki in vatičanski radlo. Po poročilih iz Lvova so v raznih mestih zapadne Ukrajine sovjetske oblasti napravile hišne preiskave, pri čemer so v glavnem iskale in plenile radio-